

ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΚΗΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΝ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΚΡΗΤΗΣ

ΕΛ. ΠΛΑΤΑΚΗ

Καθηγητοῦ Φυσικῆς — Σπηλαιολόγου

Ἡ δημοσίευσίς τῆς ἐπομένης βιβλιογραφίας καθίσταται, νομίζομεν, ἀναγκαία καὶ ἐκ τοῦ λόγου, ὅτι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ηὔξηθη σημαντικῶς ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐρευνῆτων τῶν σπηλαίων τῆς Κρήτης καὶ αἱ ἐρευναι ἐπομένως ἐπολλαπλασιάσθησαν.

Ἡ τὸ πρῶτον ὑφ' ἡμῶν δημοσιευθεῖσα σχετικὴ βιβλιογραφία «Σπηλαιολογικὰ Κρήτης». Δελτ. Ἑλλ. Σπ. Ἐτ. 1953 - 1954, σελ. 201 - 224) δὲν συνεπλήρωθη συστηματικῶς ὑπὸ ἄλλων, ἐξ ὧν γνωρίζομεν, εἶναι δὲ καὶ τοῦτο λόγος ἐπιβάλλον τὴν δημοσίευσιν τῆς παρούσης, διπλασίας εἰς ἕκτασιν τῆς πρώτης.

Αἱ συμπληρώσεις δὲν ἀφοροῦν μόνον εἰς μεταγενεστέρας τῆς πρώτης δημοσίσεως ἐρεῖνας, ἀλλὰ καὶ εἰς παλαιότερας μελέτας καὶ ἄρθρα, ἀγνώστους ἡμῖν τότε.

Παρὰ ταῦτα τὸ θέμα, καὶ δὴ τὸ βιβλιογραφικὸν τοιοῦτον, δὲν ἐξανλεῖται. Καθίσταται ἀναγκαία καὶ ὠφέλιμος ἡ συμβολὴ καὶ ἄλλων δυναμένων νὰ προσφέρωσι. Εἰς τὰς διαφόρους ἐφημερίδας καὶ εἰς πολλὰ περιοδικὰ εὐρίσκειται ἐγκατεστημένον πολύτιμον ὕλικόν.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω, νομίζομεν, ὅτι ἡ παρούσα ἐργασία ἀποτελεῖ, μικρὸν ἔστω, συμβολὴν εἰς τὴν μεγάλην προσπάθειαν τὴν ἀναληφθεῖσαν ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Σπηλαιολογικῆς Ἑταιρίας διὰ τὴν συγκέντρωσιν τῶν βιβλιογραφικῶν ὑλικῶν τῶν σπηλαίων τῆς Ἑλλάδος.

1. ΑΛΕΞΑΚΗΣ, Ι. Τὰ σπήλαια τοῦ Νομοῦ μας (Ἐφημ. «Ἀνατολή» Ἀγ. Νικολάου Κρ. 9-10-1960.). Ὅλιγα περὶ τῶν σπ. Λασιθίου.
2. ΑΛΕΞΑΚΗΣ ΜΙΧ. Τὸ χωρίον Καλλονὴ Πεδιάδος (Κρ. Ἐστία, 1959, σελ. 142-145). Διὰ τὸ Σκύλλαϊον ἄντρον.
3. ΑΛΕΞΙΟΥΤ, ΣΤΥΛ. Πρωτομινωϊκαὶ ταφαὶ παρὰ τὸ Κανλὶ Καστέλλι Ἡρακλείου (Κρ. Χρονικά, 1951, σελ. 275-294). Ἀρχαιολογ. πληροφορίες διὰ τὰ σπ. Μιαμοῦ, Εἰλειθυίας, Ἀρχαλοχωρίου, Γιούχτα.
4. » » Ἱερὸν παρὰ τὸ Καβοῦσι Ἱεραπέτρας (Κρ. Χρονικά, 1956 σελ. 13). Διὰ τὸ σπ. Πατσού.
5. » » Παραστάσεις πολίποδος ἐπὶ πρωτοελληνικῶν ἀγγείων ἐκ Κρήτης (Κρ. Χρονικά, 1950, σελ. 305). Διὰ τὸ σπ. Καμαρῶν.
5. » » Ἡ Μινωϊκὴ Θεὰ μεθ' ὑψωμένων χειρῶν (Κρ. Χρονικά, 1958, σελ.

190 Δικταῖον ἄντρον. Σελ. 201 Δικταῖον καὶ Μαῦρος Σπήλιος. Σελ. 276 σπ. Φανερωμένης.

7. AMERICAN JOURNAL OF ARCHAEOLOGY (BALTIMORE, 9, 1897 MON. LINCEI, σελ. 287-307. Ἀρχαιολ. πληροφορίες διὰ σπ. Μιαμοῦ. Σελ. 350 διὰ τὸ σπ. Γιούχτα. Τόμ. 1901, σελ. 437 κ.έ. διὰ τὸ σπ. Καμαρών. Τόμ. 19 MON. ANTICHI, σελ. 204 διὰ τὸ σπ. «στὰ Θερμιά ἢ Ἀγιάς Φωτιάς»).
8. ΑΜΟΥΤΖΟΠΟΥΛΟΣ, Θ. Μιὰ Ἐπιστήμη γεννιέται ἀπ' τὰ Κρητικὰ σπήλαια (Ἐφημ. «Ἔθνος» Ἀθηνῶν, 21-8-1957). Ἀναφέρει περὶ τῶν ἐργασιῶν τοῦ P. FAURE ἐπὶ τῶν Κρητικῶν σπηλαίων.
9. ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ, Γ. Λευκὰ Ὄρη —Φαράγγι Σαμαριάς— Ψηλορείτης («Πάν» 1959, σελ. 59-60 καὶ 1960, σελ. 5-6). Διὰ τὸ φαρ. Σαμαριάς.
10. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ, Ι. Στὰ ἡρωϊκὰ βουνὰ τῆς Κρήτης («Ἐκδρομικά» 1931, σελ. 6-10, 71-73, 133-136). Πληροφορίαι διὰ τὰ φαρ. Σαμαριάς καὶ Νίμπρου.
11. ΑΝΩΝΥΜΟΣ. Εἰς τὸ Λασήθι καὶ τὸ Δικταῖον ἄντρον («Ἐκδρομικά», 1932, σελ. 205, 249). Περιγραφή τοῦ σπ. μετὰ φωτογραφιῶν τοῦ σταλακτίτου «Μανδύας τοῦ Διῶς».
12. ΑΝΩΝΥΜΟΣ. Χείμαρρος εἰς τὸ βάθος σπηλαίου ἄνωθεν Ἀλυροῦ Κρήτης (Ἐφημ. «Ἡ Δραΐς» Ἱερακλείου, 17-8-1952). Ὀλίγα περὶ τοῦ σπηλαίου τούτου.
13. Α. Π. Τὰ Κρητικὰ σπήλαια λατρείας (Ἐφημ. «Πατρίς» Ἱερακλείου, 17-2-1959). Ὀλίγα σχετικαὶ πληροφορίες.
14. APPELBECK, V. DIE KAUFERFAUNA DER BALCANHABINSEL (MIT. BERUCKSICHTIGUNG KLEINASIENS UND DER INSEL KRETA. I. FAMILIENRICHTE CARABOIDEA. BERLIN 1904, 422). Πληροφορίαι διὰ τὴν Πανίδα Κρ. σπηλαίων.
15. ARCHÄOLOGISCHER ANZEIGER. 1934, 1)2 σελ. 252 κ.έ. σπ. Ἀρχαλοχωρίου. 1935, σελ. 240 κ.έ. σπ. Ἀρχαλοχωρίου. 1937, 1-2, σελ. 222 σπ. Φανερωμένης.
16. ATTEMS, C. MYRIOPODEN VON KRETA (NEBST BEITRAGEN ZUR ALGEMEINEN KENNNTNIS EINIGER GATTUNGEN, SITZBER ACAD. WISS. WIEN III, I, 1902, 527-614). Διὰ τὴν πανίδα τοῦ σπ. Ἀμπελούζου (Λαβύρινθος).
17. ΒΑΓΙΑΚΑΚΟΣ, ΔΙΚ. Γλωσσικὴ Σπηλαιολογία («Πάν», 1950, σελ. 7-10). Ὄνομασίαι σπηλαίων τινῶν τῆς Κρήτης.
18. BARKIZZA, GASP. DE ORTHOGRAPHIA... Ἀναφέρει ἐπίσκεψιν τοῦ Λαβυρίνθου ὑπὸ Ἑνετῶν ἀρχόντων κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς καταλήψεως τῆς Κρήτης ὑπὸ τῶν Ἑνετῶν.
19. BATE, DOR. THE CAVES OF KRETA (ἐν A. TREVOR—BALTYE. CAMPANCIN CRETE, 1913, σελ. 239 κ.έ.). Σπ. Τρυσπητῆς καὶ Ῥαβδούχων.

20. BEIER, M. PSEUDOSCORPIONIDES (I. DAS THERREICH 57 LIEF. 258, 1932. Στοιχεῖα περὶ τῆς πανίδος τῶν σπ. Ἀκρωτηρίου, Κούμαρου καὶ Τοπολίων.
21. ΒΕΛΙΣΣΑΡΙΑΔΗΣ, Γ. Περπατάρηδες στὴν Κρήτη. Δίκτη, Ψηλορείτης, Λευκὰ Ὦρη. («Ἐκδρομικά», 1933, 287-290). Σπ. Καμαρῶν. Περιγράφει δι' ὀλίγων τὸν τεχνητὸν Λαβύρινθον καὶ παραθέτει σχεδίασμα τοῦ F. W. SIEPPER τοῦ παρὰ τὴν Γόρτυνα Λαβυρίνθου.
22. BELON, P. LES OBSERVATIONS DE PLUSIEURS SINGULARITES ET CHOSES MEMORABLES EN GRECE... PARIS 1553. Διὰ τὸ Λαβύρινθον καὶ τὸ Ἰαδαῖον ἄντρον.
23. BENTON. THE DATE OF THE CRETAN SHIELDS (ANNUAL OF THE BRITISH SCHOOL, XXXIX, 1938-39, σελ. 52 κ.έ. Διὰ τὸ Ἰαδαῖον ἄντρον.
24. ΒΕΡΓΗ, ΒΙΡΓ. Ἡ σπηλιὰ τοῦ Καββουσιοῦ (Ἐφημ. «Ἀνατολή» Ἀγ. Νικολάου Κρ. 2,5 Ἰουλ. 1959). Πληροφορία περὶ τοῦ σπηλαίου.
25. BOSHINI, M. L' ARCHIPELAGO. VENEZIA 1658. Ὀλίγα περὶ Μινωικοῦ τινος ἀνωλύμου σπηλαίου.
26. ΒΟΥΤΑΓΑΡΗΣ, ΕΥΡ. Ἐν ὕδατογόνον σπήλαιον (Δελτ. Φυσ. Ἐπιστημῶν, 1936, σελ. 249-150). Πρὸςπάθεια ἐρμηνεύσεως τῆς παραγωγῆς καὶ προελεύσεως τοῦ ὕδατος τοῦ σπ. Μελιδονίου.
27. ΡΟΥΤΡΒΕΡΗΣ, Κ. Πλάτων καὶ Κρήτη (Κρ. Χρονικά, 1953, σελ. 326) Ἄντρον Διός.
28. BOYD—HAWES. GOURNIA. Σελ. 56-60. Ἀρχαιολογ. στοιχεῖα διὰ σπ. Ἀγ. Φωθιάς.
29. BUONDELMONTIUS, CHR. DESCRIPTIO CRETAE (εἰς FL CORNELII. CRETA SACRA VENEZIA 1755, I, 77 κ.έ. Βλ. καὶ LEGRAND. DESCRIPTION DES ILES D ARCHIPEL PAR CHR. BUONDELMONTI. PARISIIS 1897. PUBLICATIONS DE L' ECOLE DES LANGUES ORIENTALES VIVANTES. 4 S. XIV, 101 κ.έ.). Ἐπίσκεψις καὶ περιγραφή τοῦ Λαβυρίνθου.
30. BURCHNER. REAL ENCYCLOPADIE. «IDAION ANTRON».
31. BURROWS, R. THE DISCOVERIES IN CRETE. LONDON 1907, σελ. 107-132. Ἐξετάζει ἀρχαιολογικῶς τὸν Λαβύρινθον.
32. CHAPPUIS, P.A. NOTES SUR LES COPEPODES... 3. COPEPODES DE GRECE (BULL. SOC. CLUJ. 4, II, 9-106, B. 1929). Πανὶς σπ. Μελιδονίου.
33. » » COPEPODES (PREMIERE SERIE) AVEC L' ENUMERATION DE TOUS LES COPEPODES CAVERNICOLES CONNUS EN 1941 (ARCH. ZOOL. EXPERIM. 76, 1-57. 1933). Πανὶς σπ. Καθολικοῦ καὶ Τοπολίων.

34. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ, ΙΩΣ. Περιήγησις εἰς Κρήτην. Ἐν Ἐρμουπόλει 1881. Διὰ Λαβυρίνθους Κνωσοῦ καὶ Γόρτυνος κ.λ.π.
35. ΧΑΤΖΗΔΑΚΙΣ, ΙΩΣ. Εἰλειθυίας σπήλαιον ἐν Κρήτῃ (Παρνασσός, 1886, 10, σελ. 339-342). Ἀρχαιολογικά περὶ τοῦ σπηλαίου.
36. ΧΑΤΖΗΔΑΚΙΣ, ΙΩΣ. Κατάλογος ἀρχαίων Μουσείου Ἡρακλείου 1888. Σελ. 13-16. Περιγράφει τὸ σπ. Εἰλειθυίας.
37. CHOPARD, L. DESCRIPTION D' UNE ESPECE DU GENRE TROGOPHILUS (ORTH. PHASCONURIDAE). (BULL. SOC. ENTOM. FR. 147-151. A. 1921). Πανὶς σπ. Γωνιάς.
38. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΑΚΗΣ, Ι. Κρήτη. Ὁδηγὸς ταξειδιώτου. Ἀθήναι ἄ.χ. Ἀναφέρει ὀλίγα σπήλαια.
39. CLAUDIUS. HONORII AUGUSTI PANEGYRIS εἰς ἐκδ. OEURES COMPLETES... PARISIIS 1833). II. στίχ. 634 ἀναφέρει τὸν Λαβύρινθον.
40. COCKELLER. THE LABYRINTHE OF CRETE (ROB. WALPOLE, TRAVELS IN VARIOUS COUNTRIES OF THE EAST. II, 1820 σελ. 402-9). Διὰ τὸν Λαβύρινθον.
41. DAPPER, D.O. DESCRIPTION EXACTE DES ILES DE L' ARCHIPEL. AMSTERDAM 1703. Σελ. 389-390 σπ. Δικταῖον ἄντρον καὶ Διὸς ἐν Ἰδη. Σελ. 391-395 Λαβύρινθος Γόρτυνος.
42. ΔΕΛΤΙΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ. Πλὴν τῶν σχετικῶν ἀρθρῶν βλ. πληροφορίας καὶ εἰς I, 1951-1952, σελ. 136-138, 300, 304, II, 1953-1954, σελ. 66-91, 109-116, 150, 39. III, 1955-1956, σελ. 73-80, 97-101, 136-137, 139, 140, 154-158. IV, 1957-1958, σελ. 7-9, 25-113-118, 154. V, 1959-1960, σελ. 94, 96, 155-158, 190-193, VI, 1961, σελ. 17-18.
43. ΛΑΦΝΕΡ, Μ. Ὀδοιπορικὰ ἐντυπώσεις ἀπὸ τὴν Δυτικὴν Κρήτην. Ἀθήναι ἄ.χ. Ἀναφέρει τὴν καταδόθραν τῆς λ. Κουρνᾶ, τὸ φαράγγι τοῦ Κατρέ, τὸ σπ. Καθολικοῦ, 4 μεγάλα σπ. εἰς Κίσαιμον, τὸ σπ. Κατεβατῆς, τὸ σπ. Σάργου, Περιστερότριπες, Κορμοκόπος, τὰ φαράγγια Σφακίων, Σαμαριάς κ.ἄ. Κατὰ τὸν P. FAURE τὰ μεγάλα σπ. εἶναι τὸ τοῦ Ἀζωγυρέ.
44. ΔΙΑΛΛΙΝΑΣ, Μ. Ἀπαντα. Χανιά 1927. Σελ. 46-54, 151-207. Ἱστορικά περὶ τοῦ σπ. Μιλᾶτου καὶ τὸ σχετικὸν δραματικὸν ποίημα: «Σμαράγδα ἡ Καίουργιοχωρίτισσα».
35. DINSMOOR. (MUSEO ITALIANO, II, στ. 746). Διὰ τὸ Ἰδαῖον ἄντρον.
36. ΔΙΟΔΩΡΟΣ Ο ΣΙΚΕΛΙΩΤΗΣ. Βιβλιοθήκης Ἱστορικῆς τὰ λείψανα. Ἐκδ. CAR. MULLERUS. VOL. I. PARISIIS 1855. Βιβλ. Ε', LXX, 1-6. Ἰδαῖον.
47. ΔΙΩΝ Ο ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ. Λόγοι. LIPSIAE 1857. Λόγος LXXX περὶ ἐλευθερίας. Ἀναφέρει τὸν Λαβύρινθον.

48. ΔΡΗΡΟΣ (ΠΕΡΙΟΔ.). Βεβηλώσεις (39, 1940, σελ. 64). Διά φθοράς σταλακτιῶν Δικταίου ἄντρου.
49. EBART. HOEHLE (εἰς REALLEXIKON DER VORGESCHICHTE. BERLIN 1926, 5, 337) Ἐναφέρει σπ. τῆς Κρήτης ἀπὸ ἀρχαιολ. ἀπόψεως μετὰ συντόμου βιβλιογραφίας.
50. ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ ΛΕΞΙΚΟΝ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΤΔΑΚΗ. Βλ. ἄρθρον «Κρήτη» καὶ ἄρθρα σχετικὰ μετὰ τὴν ὀνομασίαν τῶν σπηλ. τῆς Κρήτης.
51. ΕΚΔΡΟΜΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ (τῆς Ὀμοσπ. Ἐκδρ. Σωματ.). 1954-1961. Βλ. τεύχη 1, 2, 4, 12, 15, 19-23, 28, 29, 36, 37, 39, 41-43, 46, 47, 51, 53, 55, 57, 60, 64, 68, 70, 73, 74, 76, 81, 82, 89, 92, 93, 94.
52. ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΤΔΑΚΗΣ, Κ. Ὀδηγοί. Κρήτη. Ἐν Ἀθήναις 1930 Ὀλίγα διὰ τὶνα σπήλαια τῆς Κρήτης.
53. ΕΦΗΜΕΡΙΣ «ΑΝΑΤΟΛΗ» Ἀγ. Νικολάου Κρ. 1-8-1955. Ἐνακάλυψις ἀρχαιολ. σημασίας σπηλαίου.
54. ΕΦΗΜΕΡΙΣ «ΕΘΝΟΣ» Ἀθηῶν. 2-7-1959, σελ. 5. Φωτογραφία καὶ βραχεῖα περιγραφή τοῦ σπ. Κομαρόσπηλιος.
55. » «ΚΗΡΤΞ» Χανίων, 4-1-1959. Περὶ τινων σπ. τοῦ Ν. Χανίων.
56. » «ΚΗΡΤΞ» Χανίων, 11-9-1959. Ἡ δρᾶσις τῆς σπηλαιολογικῆς ὀμάδος τοῦ Ὀρειβατικῶ Χανίων (ἀναφέρει πολλὰ σπ. τοῦ Νομοῦ Χανίων).
57. » «ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ» Χανίων, 2-6-1959. Ἐξερεῦνήσις σπ. εἰς Μουζουρά.
58. ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ. Εἰς λ. Ὀδύσσεια. Διὰ τὸν Λαβύρινθον. Εἰς λ. Διονύσιος ἀναφέρει τὸ σπ. Εὐλειθυίας.
59. EVANS, ARTH. THE PALACE OF MINOS AT KNOSSOS. LONDON 1921-1935. I. 59 σπ. εἰς Νίρου Χάνι. 151 σπ. Γιούχτα ἢ Χωστὸ Νερό. 163 σπ. Ἀγ. Παρασκευῆς (Σκοτεινὸ Πεδιάδος) κ.ἄ.
60. » » Εἰς JOURNAL OF HELLENIQUE STUDIES, XXI, 109, 298. Λαβύρινθος.
61. » » MYCENAEAN TREE AND PĪLIARD CULT. σελ. 13 διὰ τὸ Δικταῖον.
62. FABRICIUS. ATH. MITTHEILUNGEN, X, 1885, 59-72. Διὰ τὸ Ἰδαῖον.
63. FAURE, P. GROTTES EXPLORÉES EN 1954 EN CRETE QUI NE FIGURENT PAS AU BULLETIN DE LA S.S.G. (Δελτ. Ἐλλ. Σπ. Ἐτ. 1955, σελ. 97-101).
64. » » GROTTES EXPLORÉES EN 1955 EN CRETE QUI NE FIGURENT PAS AU BULLETIN DE LA S.S.G. (Δελτ. Ἐλλ. Σπ. Ἐτ. 1956, σελ. 154-158).
65. » » GROTTES EXPLORÉES EN 1957 ET 1958 EN CRETE

- QUI NE FUGURENT PAS AU BULLETIN DE LA S.S.G. (Δελτ. Έλλ. Σπ. Έτ. 1958, σελ. 113-118).
66. » » GROTTES CRETOISES (BULL. DE CORRESPONDANCE HELLENIQUE, LXXX, 1956, I, 95-103).
67. » » SPELEOLOGIE ET TOPOGRAPHIE CRETOISES (BULL. DE CORRESPONDANCE HELLENIQUE, LXXXII, 495-515).
68. » » SPELEOLOGIE CRETOISE ET HUMANISME (BULL. DE L' ASSOCIATION G. BUDE, 1958, 27-50).
69. » » LE MONT JOUKTAS, TOMBEAU DE ZEUS (MINOICA—FESTSCHRIFT ZUM 80 GEBURTSTAG VON JOHANNES SUNDWALL. AKADEMIEVERLAG. BERLIN 1958. Διά τὸ Γιούχτα.
70. » » Τὰ Κρητικὰ σπήλαια (Έφημ. «Πατρίς» Ἡρακλείου, 26, 27, 28, Αὐγ. 1959. Καὶ εἰς ἄλλας Κρητικὰς Έφημερίδας.).
71. » » LA CRETE AUX CENT VILLES (Κρ. Χρονικά, 1959, 171-217). Ἀναφέρει ὀλίγα σπήλαια.
72. » » GROTTES EXPLORÉES EN 1959 ET 1960 EN CRETE ET QUI NE FIGURERAIENT PAS ENCORE DANS LE BULLETIN DE LA SOCIÉTÉ SPELEOLOGIQUE DE GRECE (Δελτ. Έλλ. Σπ. Έτ. 1961, σελ. 12-16).
73. ΦΙΟΡΑΚΗΣ, ΣΤ. Δικταῖον ἄντρον (Περ. «Δρῆρος», 1939, σελ. 567-568). Βραχεία περιγραφή τοῦ σπ. μετὰ φωτογραφίας τῆς εἰσόδου.
74. FRACASSINI. LE GROTTA SACRE (ENC. ITALIANA, XVII, 1933, σελ. 1000). Διά τὸ Δικταῖον καὶ Ἰδαῖον ἄντρον.
75. ΦΡΑΓΚΙΑΔΗΣ, Ε. Τὸ σπήλαιον τῆς Μιλάτου (Ἡμερολόγιον Γυμνασίου Σύρου 1889. Έρμούπολις. Σελ. 141-157). Ἱστορικά στοιχεῖα διὰ τὸ σπ. Μιλάτου.
76. ΓΕΩΡΓΙΟΥΔΑΚΗΣ, Π. Τὰ σπήλαια τῆς Κρήτης (προσπάθεια γιὰ μελέτη). Ἀθήνα 1961. Πολυγραφ. σημείωμα μετὰ πληροφορίας διὰ πολλὰ σπήλαια.
77. ΓΡΑΦΙΟΣ, Γ. Γλωσσολογικοὶ χαρακτηρισμοὶ τῶν Ἑλληνικῶν καρστικῶν μορφῶν (Δελτ. Έλλ. Σπ. Έτ. 1953, 27-30). Ἀναφέρει τὰς ἐν Κρήτῃ ὀνομασίας λατοσίδα, λαγγός, χαυγᾶς.
78. » » Τὰ σπήλαια τοῦ Νομοῦ Λασιθίου (Έφημ. «Ἀνατολή» 17-5-1959.
79. GUARDUCI, M. RIV. FIL. 8 N.S. 1940, 54-70. Διά τὸ Ἰδαῖον.
80. » » Οἱ ἀρχαιότεροι ἐπισκέπται τοῦ Λαβυρίνθου (Κρ. Χρονικά 1950, σελ. 527-528).
81. HALBHERR, L.—ORSI, P. ANTICHTA DELL' ANTRO DI ZEUS IDAEO E ALTRA LOCALITA IN CRETA (MUSEO DI ANTICHTA CLASSICA, II, 1888. Ἀναφέρει καὶ διάφορα ἄλλα σπήλαια.
82. HOECK, KARL. KRETA. GOTTINGEN 1823. I, 56-66 διὰ τὸν Λαβύρινθον τῆς Κνωσοῦ. Σελ. 447-454 διὰ τὸν Λαβύρινθον Γόρτυνος.

83. ΗΣΙΟΔΟΣ. Θεογονία (εἰς Ἡσιόδου ἅπαντα. Ἀθήνησιν 1889. Στιχ. 482-486 διὰ τὸ Δικταῖον).
84. HYGINUS. FABULAE. 40. 42. Διὰ τὸν Λαβύρινθον.
85. JEANNEL, K. LE SILLON TRANSEGEEN ET DESCRIPTION DE COLEOPTERES CAVERNICOLES NOUVEAUX DE LA GRECE (BULL. SOC. SCI. CLUJ. 4, II, 59-84 6, 1929). Διὰ τὴν πανίδα τοῦ σπ. Κουμαροῦ.
86. JOHANSEN. VASES SICTONI ENS. Διὰ τὸ Ἰδαῖον ἄντρον.
87. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ, ΣΤ. Ἡ ἔξοδος τοῦ σπηλαίου τῆς Μιλάτου εἰς Κρήτην (Ἐφημ. Τὸ Βῆμα, 21-9-1950). Ἱστορικά διὰ τὸ σπ.
88. ΚΑΛΟΜΕΝΟΠΟΥΛΟΣ, Ν. Κρητικά, ἦτοι τοπογραφία καὶ ὄδοιπορικά τῆς νήσου Κρήτης. Ἐπιτόπιος μελέτη. Ἀθήναι 1894. Σελ. 106 σπ. Μιλάτου, 282-284 φαράγγι Σαμαριάς καὶ σποραδικῶς δι' ἄλλα σπήλαια.
89. ΚΑΜΕΡΗΣ, Μ. Τὸ φαράγγι τῆς Σαμαριάς (Κρ. Ἐστία, 1959, σελ. 174-176).
90. ΚΑΝΕΛΛΗΣ, ΑΝΤ. Ἡ πανίδα τῶν Ἑλληνικῶν σπηλαίων («Βουνό», 1946, σελ. 32-36). Διὰ τὰ σπ. Διός, Ἀρχάλου, Γωνιάς, Καθολικοῦ, Τοπαλιῶν, Καταβόθρας, Μελιδονίου, Λαβυρίνθου, Ὀμαλοῦ Κούμαρου.
91. ΚΑΨΑΜΠΕΛΗΣ, Ι. Συμβολὴ στὴν Ἑλληνικὴ Σπηλαιογραφία (Πάν. 1950, σελ. 26-30). Βιβλιογραφικὰ στοιχεῖα καὶ περὶ Κρητ. σπηλαίων.
92. KARO, G. KRETA. (Ἐν PAULT—WISSOWA) REAL—ENCYCLOPADIE, XI, 1718 κ.έ. Κυρίως ἀρχαιολ. στοιχεῖα περὶ τινῶν σπηλαίων. STORIAE BYZANTINAE. BONNAE 1838). Βλ. καὶ εἰς PATR. GR.
93. ΚΕΛΡΗΝΟΣ, Γ. Σύνοψις Ἱστοριῶν (Ἐν CORPUS SCRIPTORUM HICXXI, 248 D. Εἰς I, 215 ἀναφέρει «σπήλαιον ἐν Λαβυρίνθων χώρας».
94. KELLER (ἐν JAHRB. PHIL. 1887, I, 51). Διὰ τὸ σπ. Γόρτυνος.
95. KIRSTEN, E. REAL ENCYCLOPEDIAE, SUPPL. VII «ΙΔΑ». Διὰ τὸ Ἰδαῖον. Βλ. τοῦ ἰδίου ἄρθρον LITTONOS εἰς συμπλ.
96. ΚΟΤΣΟΛΑΚΗΣ, Γ. Τὰ σπήλαια τοῦ Βαφῆ ((Κρ. Ἐστία, 1959, σελ. 169-170).
97. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Κ. Ἐκθέσεις καὶ ὑπομνήματα τοῦ Γαλλικοῦ Προξενείου Κρήτης (Κρ. Χρονικά, 1954, σελ. 357, 359-361. Λαβύρινθος).
98. ΚΡΙΑΡΗΣ, Π. Ἱστορία τῆς Κρήτης (νέα). Ἀθήναι 1930. Β. σελ. 409-411 διὰ σπ. Μιλάτου καὶ σποραδικῶς διὰ ἄλλα σπήλαια.
99. ΚΡΙΤΟΒΟΥΛΙΔΗΣ, Κ. Ἀπομνημονεύματα τοῦ περὶ αὐτονομίας τῆς Ἑλλάδος πολέμου τῶν Κρητῶν. Ἐν Ἀθήναις 1859. Σελ. 216-219 διὰ σπ. Μιλάτου.
100. ΚΡΙΤΣΩΤΑΚΗΣ, Ι. Θαυματουργικαὶ γεννήσεις Θεῶν εἰς σπήλαια (Λιδα-σκληλικὴ Ζωὴ Ἡρακλείου 1935, σελ. 177 κ.έ.).
101. KUNZE, E. KRETISCHE BRONZERELIEFS, STUTTGART, 1931 (ET ID. ATH. MITTH 60) 61, 1935-1936, 218τ233). Διὰ τὸ Ἰδαῖον.

102. LEVI DORO. Κρήτη και Κόρινθος ή αρχαιολογία καή ἀκριβεῖς ἐπιστῆ-
μαι (Κρ. Χρονικά, 1950, σελ. 139, 141, 149, 154, 160, 166, 175, 190.
Ίδαϊον. Σελ. 150 ἄντρον Ψυχροῦ).
103. LINDBERG, K. NOTE SUR LES GROTTEΣ DE L' ILE DE CRETE
(FRAGMENTA BALCANICA MUSEI MACEDONICI SCIENTIA-
RUM NATURALIUM, SCOPJE, 25, 11-55, I, 19).
104. » » CYCLOPIDES DE CRETE AVEC UNE LISTE DE
CROUSTACEES DIVERS RECUILIS DANS LE LAC DE KOTRNA
(ACTA MUSEI MACEDONIDI SCIENTIPIUM NATURALIUM, VI
No 5)36).
105. » » NOTES SUR LES GROTTEΣ DE L' ILE DE CRETE
(FRAGMENTA BALCANICA MUS. MACED. SCIENT. NATUR.
I, 19, 1955, 165-174).
106. » » CYCLOPIDES NOUVEAUX DE L' ILE DE CRETE ET
DE PEROU (KUNG. FYSIOGR. SALLSKAPETS I LUND FO-
RHANDL. BD 25. NR. 11, 1955).
107. ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ. Περί ὄρχήσεως (49 ἔκδ. Λευφίας 1924). Διὰ τὸν Λαθύ-
ρινθον.
108. ΜΑΘΙΟΥΔΑΚΗΣ, Ι. Ἡ (SIC) Λαθύρινθος (Περ. «Λῆρος», 1938, σελ.
313-316).
109. ΜΑΚΡΙΑΔΑΚΗΣ, ΑΝ. Τὰ σπήλαιά μας (Κρ. Ἐστία, 1959, τεῦχος 86-87,
σελ. 69-82. Καί εἰς ἀνάτυπον με τίτλον: Σπήλαια τῶν Χανίων). Ἀναφέρει
ἡ περιγράφει δι' ὀλίγων περὶ τὰ 100 σπήλαια.
110. » » Μονὴ Γουβερνέτου (Κρ. Ἐστία, 1959, σελ. 3-4, τεῦχος 91-
92). Δι' ὁμων. σπ. καὶ σπ. Ἀρχοῦδας.
111. » » Πολυρρήγεια (Κρ. Ἐστία, 1960, σελ. 303). Διὰ τὸ σπ. Πε-
ριστερόσπηλιος.
112. ΜΑΝΔΑΛΑΚΗ, ΤΙΤ. Σπηλιὰ Κέρατο (Δελτ. Ἑλλ. Σπ. Ἐτ. ΙΙ, 1953.
148-149). Περιγραφὴ τοῦ σπηλαίου.
113. ΜΑΝΟΥΤΡΑΣ, Κ. Τὸ σπήλαιον τοῦ Μελιδονίου (Ἐφημ. Βῆμα, Ἐρεθύ-
μης, 3-10-1959).
114. ΜΑΡΙΝΑΤΟΣ, ΣΠ. Κρητικὸς πολιτισμὸς. Ἐν Ἀθῆναις 1927. Ὀλίγαι πλη-
ροφορίαι.
115. » » H·O·HLENFORSCHUNGEN IN KRETA (MITTEILUN-
GEN UEBER H·O·HLEN UND KARSTFORSCHUNGEN, 1928, H. 4,
σελ. 1-12). Διὰ τὸ Ἑλληνόσπηλιο καὶ τινα ἄλλα τῆς Δυτ. Κρήτης.
116. » » Οἱ θησαυροὶ τῶν σπηλαίων μας καὶ τὰ ἔχνη τῶν παλαιῶν πο-
λιτισμῶν (Ἐφημ. Ἐλεύθερον Βῆμα, 30-10-1928). Διὰ τὸ Ἑλληνόσπηλιο.
117. » » AMNISSOS, DIE HAFENSTADT DES MINOS (FOR-
SCH. U. FORSCHR 10, NR. 28, 341-343, 1934).
118. » » Ἐν ARCHAOLOGICE ANZEIGER, 1934, 1)2· σελ. 252

- κ.έ. 1935 σελ. 240 κ.έ. και Πρακτικά Α.Ε. 1935, σελ. 220). Διά τὸ σπ. Ἀρχαιολογορίου.
119. » » Ὡς ἀναγνωσθῆι μέχρι τέλους ἡ Κρητομυκηναϊκὴ γραφὴ; (Ἐφημ. Τὸ Βῆμα, 23-11-1952). Εὐρήματα Δικταίου ἄντρου.
120. » » Ἀνασκαφαὶ Βαθυπέτρου Ἀχαρνῶν καὶ τὸ σπήλαιον τῆς Λυκάστου (Πρακτ. Ἐτ. 1949, σελ. 108-109 καὶ 1950, σελ. 248-257).
121. » » Εἰς Ἐπιτ. Φιλόσοφ. Σχ. Πανεπ. Ἀθηνῶν, 1956-1957, 239-254. Διάλεξις γενομένη εἰς Παρνασσὸν τὴν 27-1-1957. Διά τὸ Ἰδαῖον.
122. » » Εἰς Πρακτ. Ἀρχ. Ἐτ. 1930, σελ. 91. Καὶ τὸ σπ. Εἰλειθυίας.
123. » » Περὶ τὸν Θρῦλον τῆς Ἀτλαντίδος (Κρ. Χρονικά, 1950, σελ. 208). Διά τὸ σπ. Ἀρχαιολογορίου.
124. » » Ἐπὶ τὰ ἴχνη Χερσίφρονος καὶ Μεταγένους ἐν Ἀμνισῷ (Κρ. Χρονικά, 1953, σελ. 258-268). Διά τὸ Ἰδαῖον.
125. ΜΑΡΙΝΟΣ, Γ. — ΚΥΡΙΑΖΟΠΟΥΛΟΣ, Β. Τὸ σπήλαιον Μελιδονίου Κρήτης (Δελτ. Φυσ. Ἐπιστημῶν, 1939, σελ. 40-49). Πλήρης ἐπιστημονικὴ περιγραφὴ τοῦ σπηλαίου.
126. ΜΑΤΡΟΕΙΔΗΣ, ΜΑΝ. Μινωικὰ εὐρήματα. Ἀρχαιολογικὸς ἔρευνες Σητείας (Περ. Δρῆρος, 1938, σελ. 218). Διά τὸ σπ. Μαρωνιάς.
127. » » Ἡ ἀρχαία Ὀλοῦντα (Περ. Δρῆρος, 1939, σελ. 624). Σπ., εἰς λόφον Τραχηλί.
128. ΜΕΓΑΛΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ. Τόμ. ΙΕ, σελ. 158α διὰ τὰ καρστικά τῆς Κρήτης. Σελ. 159-160 διὰ τὰ σπ. τῆς Κρήτης. Βλ. καὶ εἰς ἄρθρα κατ' ὄνομασίαν σπηλαίων.
129. MEURSIUS, J. CRETA, CYPRUS, RHODUS. AMSTELODAMI 1675. Σελ. 18 σπ. Εἰλειθυίας, 28 Λαθύρινθος Κνωσσοῦ, 65—71 παραθέτει χωρία ἀρχ. συγγραφέων περὶ Κρ. σπηλαίων, 71-77 Δικταίου.
130. MONUMENTI ANTICHI ACADEMIA DEI LINCEI. ROMA VI. σελ. 333 διὰ τὸ σπ. Καμαρῶν (δὲ ὁ βλ. καὶ ARCH. ANZ. 1913, σελ. 118), σελ. 411 κ.έ. τοῦ ΙΧ διὰ τὸ σπ. Ψυχροῦ.
131. ΜΟΤΑΚΗΣ, ΣΤ. Σπηλαιολογικά (Κρητικὴ Ἔστια, 1956, τεῦχος 62, σελ. 22-23). Περὶ σπ. ἐρευνῶν ἐν Κρήτῃ.
132. ΜΟΤΡΕΛΛΟΣ, Ι. Ἱστορία τῆς Κρήτης. Ἡράκλειον 1932. Σελ. 721, 728 διὰ σπ. Μιλάτου καὶ σποραδικῶς δι' ἄλλα σπ. Βλ. καὶ Β' ἔκδ. Α' σελ. 540-546 διὰ σπ. Μιλάτου.
133. » » Στὴν κορυφὴ τοῦ Ψηλορείτη καὶ στίς ὁμορφίαις τῆς Κρήτης («Ἐπαιθρο», 1937, σελ. 61 σπ. Καλοτᾶ, σελ. 62-64 διὰ τὸ Ἰουδαῖον.
134. ΜΩΤΣΕΙΔΗΣ, Γ. — ΠΕΡΡΑΚΗΣ, Ν. Τὸ σπήλαιον τῶν Κουμπέδων («Βουνό», 1954, σελ. 43-47. Βλ. καὶ τεῦχος 80-81 Σεπτ. 1952).
135. Ν.Ε.Π. Στεφάνου Ξανθοῦδιδου ἀρχαιολογικά σημεῖάματα (Κρ. Χρονικά, 1948). Σελ. 528 σπ. Εἰλειθυίας (Ἀνεραγδόσπηλιος) περὶ οὗ καὶ εἰς Πρ. Ἀρχ. Ἐτ. 1930 σελ. 91. Σελ. 537-538 Ἰδαῖον.

136. ΝΕΩΤΕΡΟΝ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ ΛΕΞΙΚΟΝ ΗΑΙΟΥΤ. Εἰς ἄρθρον «Κρήτη» καὶ εἰς τὰ μὲ τὸ ὄνομα τῶν σπ. ἄρθρα.
137. NILSSON, M. THE MINOAN AND MTCENAEAN RELIGION AND ITS SURIVAL IN GREEK RELIGION. LONDON 1927, 1950. Σελ. 49 κ.έ. ἀναφέρει λατρευτικά σπ. τῶν Μινωϊκῶν χρόνων.
138. » » Ἡ μετανάστευσις τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν Κρήτην (Κρητ. Χρονικά, 1949, σελ. 11-13 διὰ Μαυροσπήλιον Κνωσοῦ).
139. ΝΟΜΙΚΟΣ, ΑΝΔΡ. Ὁ Λαβύρινθος τῆς Κρήτης. Περιγραφή τοῦ σπηλαίου γραμμῆν τὸ 1842 (Ἐφημ. Βραδυνή, 11-7-1950). Παραθέτει καὶ σχεδιάγραμμα.
140. » » Ὁ Λαβύρινθος τῆς Γόρτυνος (Περ. Κρυστάλλης, 1951, σελ. 91). Περιγράφει τὸ σπ.
141. ΝΟΥΤΧΑΚΗΣ, Ι. Κρητικὴ Χωρογραφία. Ἐν Ἀθήναις 1903. Ὀλίγαι πληροφοροφαί.
142. ΟΒΙΔΙΟΣ Μεταμορφώσεις. Ἐκδ. Παρισίων 1838. VüII, 157. Ἀναφέρει τὸν Λαβύρινθον.
143. ΟΜΗΡΟΣ Ὀδύσσεια. τ. 188. Σπ. Εἰλειθυίας.
144. ΟΡΛΑΝΔΟΣ, Α. Τὸ ἔργον τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρίας κατὰ τὸ 1956. Ἀθήναι, Μάρτιος 1957. Σελ. 108-110 Ἰδαίων.
145. ΠΑΠΑΓΡΗΓΟΡΑΚΗΣ, ΙΔ. Ὁ Ἀζωρεὺς (Κρ. Ἐστία, 1951, τεῦχος 21 καὶ τεῦχος 22, σελ. 12-13, 10-11. Διὰ τὸ ὁμώνυμον σπ. ἢ Ζουρὲς καὶ ἄλλα τῆς περὶ αὐτοῦ.
146. ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ, Ν. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Κρήτης. Χανιά 1936. Σελ. 111 σπ. εἰς Παναγίαν (Καλὸ Νερό) Σητείας. Βλ. καὶ Ν. Τωμαδάκη. Ὁ Ἅγιος
147. ΠΑΠΑΔΗΜΟΣ, Δ. Κρήτη—Μινῶα ἐποχὴ («Ἑταιρο», 1937, σελ. 14-18). Κρητικὰ σπ. ἀπὸ μυθολογικῆς ἀπόψεως. Ἰωάννης ὁ Ξένος καὶ ἡ Διαθήκη αὐτοῦ (Κρ. Χρονικά, 1948, σελ. 49 ὑποσημ.).
148. ΠΑΠΑΔΟΠΕΤΡΑΚΗΣ, ΓΡ. Ἱστορία Σφακιῶν... Ἀθήναι 1888. Σελ. 295 διὰ τὸ σπ. Μιλάτου.
149. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ, ΤΡ. Δικταῖον ἄντρον (Ἐπιστ. Ἠχώ, 1929, σελ. 26). Περιγράφει τὸ σπήλαιον.
150. ΠΑΡΑΔΕΙΣΗΣ, ΑΔ. Τὰ περιφημότερα Κρητικὰ σπήλαια λατρείας (Ἐφημ. Ἔθνος, 16-9-1958). Κυρίως διὰ τὰς ἐργασίας τοῦ P. FAURE.
151. » » Τὰ πολύτιμα λείψανα τῶν Κρητικῶν σπηλαίων (Ἐφημ. Ἔθνος, 17-9-1958).
152. PASHLET, ROB. TRAVELS IN GREECE AND KRETA. I. LONDON 1837. Σελ. 126-131, 135-140 περιγραφή τοῦ σπ. Μελιδονίου μὲ εἰκόνα τῶν σταλακτιτῶν. Ἀναφέρει καὶ ἕτερα σπ. Ἰδης, Γουβαρντέτου, Ἀπόλλωνος, Τροφώνιον, Λαβύρινθον κ.λ.π. Σελ. 236 -245 περιγράφει τὸ σπ. Σάρχου. Παραπέμπει καὶ εἰς ἀρχ. Ἑλληνας συγγραφεῖς.
153. ΡΑΥΝΕ ΝΕCROCORINTIA... Ἰδαίων ἄντρον.

154. ΠΑΥΣΑΝΙΑΣ. Ἑλλάδος περιήγησις (ἔκδ. DIDOT, PARISIS 1845, II, 31, 1) ἀναφέρει τὸν Λαδύρινθον. Καὶ εἰς Ἄττικὰ ἀναφέρει τὸν Λαδύρινθον τῆς Κνωσοῦ.
155. PAULT—WISSOWA. REAL ENCTCLOPADIA. Εἰς λ. ΛΥΤΤΟΣ διὰ σπ. Φανερωμένης, δι' ὃ βλ. καὶ ARCH. ANZ. 1937, σελ. 222 κ.έ.
156. PEUDLEBURT, J. D. THE ARCHEOLOGT OF CRETE, AN INTRODUCTION. LONDRES 1939. Ἀρχαιολ. πληροφορίες διὰ τινὰ σπ.
157. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΣ, ΙΩ. Οἱ Χῶνοι τοῦ Ἀκρωτηρίου (Πάν, 1950, σελ. 55-56). Περιγραφή ἐξερευνησέως 5 καταβοθρῶν.
158. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΣ, ΙΩ. Σπηλαιολογικὸ χροникὸ τοῦ Πανός (Πάν, 1952, σελ. 66-67). Ἀναφέρει τοὺς χώρους τοῦ Ἀκρωτηρίου καὶ ἄλλα σπ. τῆς περιοχῆς Χανίων.
159. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΣ, ΙΩ. LA CAVERNE HELLINORPILO (Δελτ. Ἑλλ. Σπ. Ἐτ. 1951-1952, σελ. 186-189). Περιγραφή, κάτοπις, φωτογραφία.
160. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΣ, ΙΩ. Ἐξερεύνησις ἀγνώστου βαράθρου τοῦ σπηλαίου Μελιδονίου (Δελτ. Ἑλλ. Σπ. Ἐτ. 1953, σελ. 117).
161. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΣ, ΙΩ. Σπηλαιολογικαὶ ἔρευναι εἰς Μάνην καὶ Κρήτην (Δελτ. Ἑλλ. Ἐτ. 1953, σελ. 118). Ἀναφέρει 9 καρστικὰς μορφὰς καὶ 1 σπ. μήκους 212 μ.
162. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΣ, ΙΩ. Ὑδροσπηλαιολογικαὶ ἔρευναι εἰς ἐπαρχίαν Μυλοποτάμου Κρήτης (Δελτ. Ἑλλ. Σπ. Ἐτ. 1953, σελ. 137-147). Περιγραφή τῶν σπ. Σηλιάρα (Μεταξόσπηλο), Μαραθόσπηλιο, σπ. ἐντὸς φρέατος, μετὰ σχεδίων καὶ φωτογραφίας.
163. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΣ, ΙΩ. Ἡ σπηλιὰ τοῦ Σάραχου (Πάν, 1954, σελ. 8,10).
164. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΣ, ΙΩ. Ἡ ἀξία τῶν σπηλαίων τῆς Κρήτης (Ἐφημ. Κῆρυξ Χανίων 12-4-1959 καὶ Πατρις Ἡρακλείου 10-12 Ἀπρ. 1959). Τὰ κυριώτερα σπ. ἀπὸ τουριστικῆς ἀπόψεως.
165. ΠΛΑΤΑΚΗΣ, ΕΛΕΥΘ. Ἐκδρομισμὸς (Ἐφημ. Ἀνατολή Ἀγ. Νικολάου Κρ. 13-8-1939). Ἀναφέρει βάραθρον εἰς Σελέναν.
166. ΠΛΑΤΑΚΗΣ, ΕΛΕΥΘ. Σπηλαιολογικά. Συμπληρωματικὴ βιβλιογραφία (Πάν, 1950, σελ. 83-85). Διὰ τινὰ σπ. τῆς Κρήτης.
167. ΠΛΑΤΑΚΗΣ, ΕΛΕΥΘ. Δύο σπήλαια εἰς τὴν περιφέρειαν Βραχασίου Κρήτης. (Πάν, 1951, σελ. 20-23). Περιγραφή τῶν σπ. τοῦ Περιστεροῦ καὶ τῆς Σηλιάδας.
168. ΠΛΑΤΑΚΗΣ, ΕΛΕΥΘ. Σπήλαιον Περιστεροῦ (Δελτ. Ἑλλ. Ἐτ. 1951, σελ. 272-274). Λεπτομερὴς περιγραφή τοῦ σπ.
169. ΠΛΑΤΑΚΗΣ, ΕΛΕΥΘ. Σπήλαιον Ἀγίου Κωνσταντίνου (Δελτ. Ἑλλ. Ἐτ. Σπ. 1953, σελ. 100, 103). Περιγραφή τοῦ σπ.
170. ΠΛΑΤΑΚΗΣ, ΕΛΕΥΘ. Τὸ σπήλαιον τῆς Μιλάτου (Πάν, 1953, σελ. 127-128). Περιγραφή τοῦ σπ. μετὰ βιβλιογραφίας καὶ κατόψεως.
171. ΠΛΑΤΑΚΗΣ, ΕΛΕΥΘ. Σπηλαιολογικὰ Κρήτης (Δελτ. Ἑλλ. Σπ. Ἐτ.

- 1953-1954, σελ. 201-224). Βιβλιογραφία τῶν σπ. τῆς Κρήτης. Πληροφο-
 ρίαι περὶ πολλῶν σπ. αὐτῆς. Ἐδρετριον σπ.
172. ΠΛΑΤΑΚΗΣ, ΕΛΕΥΘ. Οἱ σπηλαιολογικὰς ἔρευνες στὴν Κρήτη (Κρ. Ἐ-
 στία, τεύχος 64, 1956, σελ. 18-20). Ἀπάντησις εἰς σημεῖωμα τοῦ Σ. Μοτάνη.
173. ΠΛΑΤΩΝ. Νόμοι. Α. 625 Β - C κ.λ.π. Ἄντρον Διός.
174. ΠΛΑΤΩΝ, ΝΙΚ. Περὶ τῆς ἐν Κρήτῃ λατρείας τῶν σταλακτιτῶν (Ἀρχ.-
 Ἐφημ. 1930, σελ. 160-168).
175. ΠΛΑΤΩΝ, ΝΙΚ. Τὸ ἱερὸν Μαζᾶ καὶ τὰ Μινωϊκὰ ἱερὰ Κορυφῆς (Κρ.
 Χρονικά, 1951, σελ. 103, 114, 117, 150). Διὰ σπ. Καμαρῶν, Ψυχροῦ,
 Ἀρχαλοχωρίου, Σκοτεινὸ, Φανερωμένης, Ἰδαίων.
176. ΠΛΑΤΩΝ, ΝΙΚ. Χρονικὰ (Κρ. Χρονικά, 1947, σελ. 631 σπ. Γκουβερ-
 νέτο καὶ Κουμαρόσπηλλιο, 633 σπ. Κουμαρόσπηλλιο καὶ Ἀρχουδόσπηλλιο,
 631-632 ταφικὸν σπήλαιον, 630 Λαθύρινθος, 637 Ψυχροῦ.
177. ΠΛΑΤΩΝ, ΝΙΚ. Ὁ προκοσulleκτης πίθηκος (Κρ. Χρονικά, 1947, σελ.
 520-521). Σπ. Ἀμισοῦ καὶ Καμαρῶν. 516 σπ. Τραπεζας.
178. ΠΛΑΤΩΝ, ΝΙΚ. Ὁ τάφος τοῦ Σταφύλου καὶ ὁ Μινωϊκὸς ἀποικισμὸς τῆς
 Πεπαρήθου (Κρ. Χρονικά, 1949, σελ. 560). σπ. Ἀρχαλοχωρίου.
179. ΠΛΑΤΩΝ, ΝΙΚ. Ἡ χρονολογία τῶν Μινωϊκῶν ἀνακτόρων τῆς Φαιστοῦ
 (Κρ. Χρονικά, 1949, σελ. 163). Σπ. Καμαρῶν.
180. ΠΛΑΤΩΝ, ΝΙΚ. Μινωϊκοὶ θρόνοι (Κρ. Χρονικά, 1951, σελ. 410, 412).
 Ἰδαίων.
181. ΠΛΑΤΩΝ, ΝΙΚ. Χρονικά (Κρ. Χρονικά, 1953, σελ. 480). Ἰδαίων.
182. ΠΛΑΤΩΝ, ΝΙΚ. Τὰ Μινωϊκὰ οἰκιακὰ ἱερὰ (Κρ. Χρονικά, 1954, σελ. 474).
 Σπ. Ἀρχαλοχωρίου.
183. ΠΛΑΤΩΝ, ΝΙΚ. Χρονικά (Κρ. Χρονικά, 1956, σελ. 511). Σπ. Μαρωνιαῶς
184. ΠΛΑΤΩΝ, ΝΙΚ. Ἡ ἀρχαιολογικὴ κίνησις ἐν Κρήτῃ κατὰ τὸ ἔτος 1955
 (Κρ. Χρονικά, 1955). Σελ. 553. Ἰδαίων, σελ. 559 σπ. εἰς θέσιν Βιτσιλές
 τοῦ Χ. Κανλὶ Καστέλλι.
185. ΠΛΑΤΩΝ, ΝΙΚ. Χρονικά (Κρ. Χρονικά, 1956). Σελ. 409. Ἰδαίων, 421
 Μελιδονίου.
186. PLINIUS. NATURALIS HISTORIAE (ἔκδ. DIDOT, PARISIIS 1833,
 PARISIIS 1833,
 II, XXXVI, 19, 2). Λαθύρινθος.
187. ΠΛΑΟΥΤΑΡΧΟΣ. Βίοι (Θησεύς). Ἐκδ. DIDOT PARISIIS 1846, XVI,
 1. Διὰ τὸν Λαθύρινθον Κνωσοῦ.
188. ΠΛΑΤΜΑΚΗΣ, ΑΝΤ. Τὸ σπήλαιον Λερωᾶ Ἀκρωτηρίου (Κρ. Ἐστία, 1961
 σελ. 343-344).
189. POCOCKE, RICH. A. DESCRIPTION OF THE EAST AND SOME
 OTHER COUNTRIES. II. LONDRES 1745 (Γαλλ. ἔκδ. VOYAGES EN
 ORIENT ὑπὸ E. EYDOUS. A' NEUCHATEL 1773). Σελ. 200-310 τοῦ
 IV Τόμου περὶ τοῦ σπ. τοῦ Γιούχτα κ.ᾶ.

190. ΠΟΡΦΥΡΙΟΣ. Βίος Πυθαγόρου (ἔκδ. Λειψίας 1886). Κεφ. 17 Ἴδαϊον.
191. ΨΑΡΙΑΝΟΣ, Π. Καρστικά φαινόμενα τῆς Ἑλλάδος. Δολίνη Ἡρακλείου Κρήτης (Γεωλ. Χρονικά τῶν Ἑλλ. Χωρῶν, 1958).
192. ΨΙΛΑΚΗΣ, Β. Ἱστορία τῆς Κρήτης. Χανιά 1909. Γ' σελ. 510-511 σπ. Μιλάτου καὶ σποραδικῶς δι' ἄλλα.
193. QUERINI, L. DESCRITTIONE DI TUTTA ISOLA DI CANDIA (MANUSCRIPT BIBL. DU ROI, No 222 MISSIONS ETRANGERE). Περιγράφει τὸ σπ. Μελιδονίου.
194. RAULIN, VICT. DESCRIPTION PHYSIQUE DE L' ILE DE CRETE PARIS 1869. TOME I. Σελ. 120 σπήλαια παρὰ τὴν Λάμπαν μὲ τάρφους καὶ ἐκκλησίαν, 125-127 σπ. Μελιδονίου λεπτομερῶς, 142 περιγραφή σπ. Σάρχου, 146 λαξευτὸν σπ. εἰς Γιούχταν, 175 σπ. εἰς Ἐπάνω Περιβολάκια Ἱεραπέτρας καὶ εἰς χ. Πυλαλίματα, 178 σπ. Κέρατο Βιάννου, 186 πολλὰ σπ. παρὰ τὸ χ. Σπήλι, 366-372 φαράγγια Στύλου καὶ Κουρταλιώτικο καὶ καταβόθραι, 372-376 ἔκτενης λόγος περὶ Κρ. σπηλαίων καὶ ἰδία σπ. ΝΔ κόλπου Χανίων, νησίδος Θεodorou, Ἀκρωτηρίου (Μελέχα), Καθολικοῦ, σπ. μεταξὺ Ῥαμνῆς καὶ Νεοχωρίου, σπ. παρὰ τὴν μονὴν Ἀρσάνι, Μελιδονίου, Σάρχου, πλησίον Κνωσοῦ σπ. Γουβῶν, σπ. παρὰ τὸν Ἀποσελέμην ποταμόν. Σελ. 412-413 καταβόθραι καὶ σπήλαια εἰς Ὀμαλόν, 413-415 θερμομετρήσεις εἰς σπ. Καθολικοῦ, Μελιδονίου, Λαβυρίνθου, Ἀρζουδα.
195. ΡΕΛΙΑΔΗΣ, Π. Ὁ Κρητικὸς Λαβύρινθος καὶ οἱ σχετικοὶ μῦθοι (Ἀρχ. Χρονικά. Παράρτ. Ἀρχ. Ἐφημ. 1931, σελ. 165-173). Παραπέμπει εἰς πολλοὺς Ἀρχ. συγγραφεῖς ἐν οἷς καὶ οἱ Εὐστάθιος (Παρεμβ. 38 κ. ἐ. Μέγα Ἑτυμολ. 554, 27), Σενέκας (EPIST. XLIX, 7), Ἀπολλόδωρος (III, II, 15), Πομπόνιος Μέλας (I, 56), Καλλιμάχος (Ἔμν. εἰς Δῆλον, 4, 3, 11).
196. ΡΟΔΟΛΑΚΗΣ, Ε. Τοῦ «Μουρτάρη ὁ σπήλιος» καὶ ἡ τοποθεσία «Χτιστά». (Κρ. Ἑστία, 1959, σελ. 193).
197. ROEWER, C. F. ZOOLOGISCHE STREUFZUGE IN ATTIKA, MOREA UND BEZONDERS AUF DER KRETA. I, II AB. VER. BREMEN 26, 425-460, 27, 81-124. 1928 καὶ III ABH. VER BREMEN, 28, 91-110, B, 1931). Διὰ τὴν πανίδα τῶν σπ. Κούμαρα, Μελιδονίου, Τοπολίων, Ἀκρωτηρίου. Καθολικοῦ.
198. ΣΑΡΡΗΣ, Ι. Πῶς σχηματίζονται αἱ φάραγγες (Βουνό, 1930, σελ. 209-212). Φωτογραφίαι φαρ. Σαμαριάς.
199. SAVART. LETTRES SUR LA GRECE. AMSTERDAM 1788. Σελ. 185. Λαβύρινθος.
200. ΣΕΝΕΚΑΣ. Ἐπιστολαί. 44, 7. Λαβύρινθος.
201. SIEBER. FR. REISE NACH DER INSEL KRETA LEIPSIG 1823. I, 191 σπ. Μελιδονίου.
202. SONNINI, C. VOYAGE EN GRECE ET EN TOURQUIE. PARIS 1801. Περιγραφή σταλακτιτῶν σπ. Καθολικοῦ.

203. SPRATT, T. A. B. TRAVELS AND RESEARCHES IN CRETE. LONDON 1865. I, 115-116 σπ. Μιλάτου, II, 84-85 Μελιδονίου. II, 174-177 καταβόθρα Όμαλοῦ.
204. ΣΤΑΤΡΑΚΗΣ, Ν. Στατιστική τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Κρήτης Ἐν Ἀθήναις 1890. Διά τινα σπ.
205. STEINMETS, AL. Ἐκεῖ ποῦ ἐγεννήθη καὶ ἐτάφη ὁ Ζεὺς (Ἐκδρομικά, 1935, σελ. 136-138). Δικταῖον. Περιγραφή σπ. Καμαρῶν, ἀναφερομένου καὶ ὑπὸ τῶν Θεοφράστου, Διοδώρου καὶ Στράβωνος.
206. STEINMETS, AL. IN KRETISCHEN LABYRINTHE (Περ. LA GRECE TOURISTIQUE, 6, 1936, 63, σελ. 15-16). Λαβύρινθος Γόρτυνος κ.ἄ.
207. ΣΤΟΤΡΝΑΣ, Κ. Στὸν Λαβύρινθο τῆς Γόρτυνος (εἰς τὸ βιβλίον του: Τὰ Ἑλληνικὰ Βουνά. Ἀθήναι 1938, σελ. 118).
208. ΣΤΡΑΒΩΝ. Γεωγραφικά (ἔκδ. DIDOT, PARIS 1853). X, IV, 8 Λαβύρινθος καὶ σπ. Εἰλειθυίας. I, 14-16 Ἰδαῖον.
209. THE ANNUAL OF THE BRITISH SCHOOL AT ATHENS, ἔκδ. Λονδίνου. VI (1899-1900), 94 Ψυχροῦ κ.ἄ. XIX (1912) 1 κ. ἔ. Καμαρῶν, Ἀρχαιολοχωρίου. 8, 235 Σκάλας (Πραισός). 9, 336 Ἀγ. Νικολάου. 11, 260 Μαγκασσά. 6, 94 Ψυχροῦ. XXXVI (1935-1936) Τραπεζίας. XXVIII, 246, 264, 263 Μαυροσπήλιος Κνωσοῦ. XXXIX, 1938-1939, 52 Ἰδαῖον. XLIV, 1949, 324 Λαβύρινθος Γόρτυνος.
210. THE JOURNAL OF VELLENIC STUDIES. Ἐκδ. Λονδίνου. XVII, 352 σπ. Ψυχροῦ, δι' ὃ καὶ MARAGHIANNIS ANT. CRET. I, 28.
211. TOURNEFORT, P. RELATION D' UN VOYAGE AU LEVANT. PARIS 1717. I, 65-71. Λαβύρινθος Κνωσοῦ, Γόρτυνος κ.ἄ.
212. ΤΡΑΚΑΚΗΣ, Α. Τὸ σπήλαιον τοῦ Κύκλωπος καὶ τὰ κυκλώπεια τελεχῆ τῆς Κρήτης (Ἐφημ. Κρητ. Ἐνότης, 25-9-1953). Σπ. Πολυφύμου Σούγιας.
213. ΤΣΑΤΣΑΡΩΝΑΚΗ, ΚΑΤ. Μία ἔκθεσις ὁμοτήτων τοῦ 1866 (Κρ. Χρονικά, 1954, 10-11). Σπ. Σάργου καὶ Ἀγ. Ἀντωνίου.
214. VERGILIUS. Αἰνεΐας. 5, 588. 6, 26 Λαβύρινθος.
215. VERHOEFF, K. W. EINER NEUR DIPLOPODEN UND EINE NEUE ISOPODEN. GATTUNG AUS DEN LABYRINTH KRETAS (MITTEIL. HOEHLEN—KARSTF. D. 1929, 113-123).
216. WELTER, ULF. DAS DIKTYNAION «FORSCHUNGEN AUF KRETA 1942». BERLIN 1951. 106-117 ET PL. 1-2, 76-104).
217. WERNER, F. VEBER DIE VON HERRNDR. KARL GRAFEN ATTEMS AUS KRETA MIT GEBRACHTEN ORTHOPTEREN (VERCH. ZOOL. BOTAN. GES. WIEN 53, 65-69, 1903. Πανίς σπ. Ἀμπελοῦζου (Λαβύρινθος).
218. WOLF, B. ANIMALIUM CAVERNARUM CATALOGUS. Ἐκδ. W. W. JUNGS. CRAVENHAGE 1934-1937. Κατάλογος τῶν μέχρι 1937 ἐκδοθεισῶν βιοσπηλ. μελετῶν διὰ τὴν Ἑλλάδα. Διὰ Κρητ. σπήλ. Ἀκρωτηρίου Λα-

- βυρίνθου (Ἀμπελούζου), Κουμάρου, Καθολικοῦ, Μελιδονίου, Τοπολίων, Γωνιάς.
219. WOODWARD. (εἰς ANNUAL OF THE BRITISH SCHOOL AT ATHENS). XLIV (1949) σελ. 324 κ.έ. οἱ ἀρχαιότεροι ἐπισκέπται τοῦ Λαβυρίνθου.
220. ΞΑΝΘΟΥΔΙΔΗΣ, ΣΤ. Ἐπίτομος Ἱστορία τῆς Κρήτης. Ἀθήναι 1909. 113 Μιλάτου.
221. ΞΑΝΘΟΥΔΙΔΗΣ, ΣΤ. Ὁδηγὸς Μουσείου Ἡρακλείου. Ἐν Ἡρακλείῳ 1926 Ὀλίγα.
222. ΖΑΜΠΕΛΙΟΣ — ΚΡΙΤΟΒΟΥΔΙΔΗΣ. Ἱστορία τῶν ἐπαναστάσεων τῆς Κρήτης συμπληρωθεῖσα ὑπὸ Ι. Κονδυλάκη. Ἀθήναι 1893. Σελ. 509-511 σπ. Μιλάτου.
223. ΖΑΠΗΛΑΣ, Τ. Τὰ ἀραιότερα Ἑλληνικὰ σπήλαια (Περιοδ. Ἑλλ. Ἐρ. Σταυροῦ Νεότητος, Ἀπρίλ. 1949, σελ. 10-11). Δικταῖον.
224. FAURE, P. NOUVELLES RECHERCHES DE SPELEOLOGIE ET DE TOPOGRAPHIE CRETOISES (BULL. CORRESP. HELLENIQUE LXXXVI—1960—I P.P. 189-220).
225. TANTZEN, ULE FORSHUNGEN AUF KRETA. 1942. BERLIN 1951.
226. Ἐφημ. «Ἐθνικὴ» Χανίων. Ἡ Σπηλιὰ τοῦ Τζανῆ. Φύλλον 17-8-1961.
227. Ἐφημ. «Κῆρυξ» Χανίων. Τὸ σπήλαιον Χώνος Ὀμαλοῦ. Φύλλον 4-10-1961.
228. Ἐφημ. «Παρατηρητὴς» Χανίων. Ἡ σπηλιὰ τοῦ Ὀμαλοῦ Φύλλον 4-10-1961.
229. ΠΑΛΑΤΑΚΗΣ, ΕΛ. Σπηλαιολογικαὶ ἔρευναι εἰς Ἐθιμνον (Ἐφημ. «Κρ. Ἐπιθεώρησις» Ἐθιμνον, 27-8-1961).